

Dosarul nr. 3ra-456/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: G. Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎN C H E I E R E

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alic Cotoneț împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru cu privire la contestarea actului administrativ, recunoașterea dreptului la pensionare și obligarea efectuării calculului,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 23 august 2017 Alic Cotoneț a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, recunoașterea dreptului la pensionare și obligarea efectuării calculului.

În motivarea acțiunii a indicat că prin certificatul nr. 9096, eliberat la 26 iunie 1986, a fost certificat ca medic radiolog.

A menționat că în perioada 13 ianuarie 1987 - 22 februarie 1988, a activat în calitate de medic radiolog în Spitalul raional Anenii Noi. La 15 februarie 1988 prin ordinul 17 K, a fost angajat în calitate de medic endoscopist al secției de endoscopie a Spitalului Clinic Republican Rr 1, mun. Chișinău, unde activează până în prezent.

A comunicat că prin ordinul Nr. 24 din 5 iunie 1998 „Despre aprecierea funcțiilor de medic și asistență medicală”, s-a ordonat de reprofilat din 1 aprilie 1998 în statele secției de endoscopie trei unități de medici endoscopiști în trei unități de medic-endoscopist-chirurg-radiolog și două unități de asistență medicală endoscopie în două unități de asistență medicală radiotehnician, iar statele să fie introduse în lista personalului categoriei A, folosindu-se de toate indemnizațiile prevăzute de legislația în vigoare.

Astfel, prin ordinul nr. 81 c-a din 22 iulie 1998 al Spitalului Clinic Republican, a fost transferat din funcția de medic endoscopist în funcția de medic endoscopist-

chirurg-radiolog, primind toate indemnizațiile prevăzute de lege pentru personalul inclus în categoria „A”, poziția 12300000 – 20426.

Din anul 1998 este pus la evidență de către CNSP (Centrul Național de Sănătate Publică), fiind supus anual controalelor medicale specializate, în vederea stabilirii parametrilor sănătății în legătură cu activitatea în sfera radiațiilor ionizate.

A mai relatat că la 8 iunie 2016, la atingerea vârstei de pensionare pentru activitate în condiții nocive pentru viață și sănătate, s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, cu o cerere pentru a fi întocmit dosarul de pensie și calcularea pensiei, în legătură cu împlinirea vârstei de 54 ani cu stagiul de muncă care depășește termenul de 10 ani de activitate în sfera radiației ionizate categoria „A”, care îi acordă dreptul la pensie, conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998.

A declarat că prin decizia nr. 961 din 18 iunie 2016 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, i-a fost refuzat în stabilirea pensiei pentru limita de vârstă în condiții grele de muncă și lucrări nocive din motiv că, prin actele prezentate pentru stabilirea pensiei, nu s-a confirmat ocuparea la lucrări cu utilizarea substanțelor radioactive cu activitatea la locul de muncă de peste 10 milichiuriuri radiu 226.

A considerat neîntemeiat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, deoarece i-a fost atribuită un alt tip de activitate și anume activitate cu substanțe radioactive și nu radiații ionizate.

Ulterior, la 30 iulie 2017 s-a adresat cu o cerere către organele administrative ale Casei Naționale de Asigurări Sociale pentru înlăturarea erorii admise, însă nu a au fost aduse clarități asupra soluției adoptate.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, Legii privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 și ale Legii nr. 489-XIV din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

A solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru mun. Chișinău nr. 961, înregistrată cu nr. 9281 la 18 august 2016; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să elibereze răspunsul solicitat prin cererea din 30 iulie 2017; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recunoaște dreptul la pensionare, la atingerea vârstei de pensionare de 54 ani, cu stagiul de muncă mai mult de 10 ani pentru activitate profesională în condiții nocive; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să întocmească dosarul de pensionare și să efectueze calculul începând cu data atingerii vârstei de pensionare, cu aplicarea condiției de activitate profesională în condiții nocive pentru viață și sănătate, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 10 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atrasă în proces în calitate de copârât Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru (f.d.75).

În cadrul ședinței de judecată din 27 februarie 2019, reprezentantul reclamantului Cotoneț Alic, avocatul Constantin Grigoraș, a concretizat cerințele prin excluderea pretenției privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, să elibereze răspunsul solicitat prin cererea din 30 iulie 2017 (f.d. 90).

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată. A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău nr. 961, înregistrată cu nr. 9281 la 18 august 2016. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a stabili și reține dreptul lui Alic Cotonet la pensionare, la atingerea vârstei de pensionare de 54 ani, cu stagiul de muncă mai mult de 10 ani pentru activitate profesională în condiții nocive. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să întocmească dosar de pensionare lui Alic Cotonet, cu obligarea efectuării calculului, începând cu data atingerii vârstei de pensionare, cu aplicarea condiției de activitate profesională în condiții nocive pentru viață și sănătate. În partea pretenției lui Alic Cotonet împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca neîntemeiată.

La 9 aprilie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel cu referire la prevederile art. 14 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, art. 41 alin. (3) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998 (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de pensionare de către reclamant), precum și a Listei nr. 1 a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor ce acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, aprobată prin hotărârea Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992, a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii.

În acest sens, instanța de apel a apreciat critic argumentele invocate în cererea de apel precum că în rezultatul controlului efectuat în cadrul Spitalului Clinic Republican pentru confirmarea faptului activității nemijlocit cu substanțe radioactive, instituția nu a prezentat toate actele solicitate, iar prin cele prezentate spre verificare nu se confirmă activitatea în condițiile expuse anterior, întrucât, materialele cauzei denotă faptul că Alic Cotonet a activat în funcția de medic endoscopist-chirurg-radiolog, din anul 1998 până în prezent, fapt confirmat prin înscrierile din carnetul de muncă și adeverința eliberată de Instituția Medico Sanitară Publică Spitalul Clinic Republican, ceea ce-i conferă dreptul de a beneficia de pensia în condițiile solicitate.

Instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural, iar în consecință soluția de admitere a acțiunii este justă, fiind rezultată din aprecierea probelor cercetate în cadrul procesului de judecată în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios.

La 24 ianuarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A declarat că pe parcursul examinării cauzei nu s-a confirmat activitatea intimatului în condițiile expuse și ca urmare, nu a fost confirmat dreptul acestuia la pensia solicitată.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În condițiile art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 11 decembrie 2019, fiind notificată recurentului la 10 ianuarie 2020, prin intermediul poștei electronice la adresa de e-mail (f.d.169).

Astfel, recursul depus la 24 ianuarie 2020, este în termen.

La 18 februarie 2020, în adresa intimatului Alic Cotoneț și reprezentantului acestuia, avocatul Constantin Grigoraș, a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă avizele de recepție a scrisorilor recomandate au fost returnate cu mențiunea „nereclamat”, nefiind astfel valorificat dreptul procedural de depunere a referinței (f.d.177, 179, 180).

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contencios administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea

acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant

regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) Cod administrativ, art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru